

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ความเป็นมา

เนื่องจากในปัจจุบันการดำเนินงานขององค์การมหาชนบางแห่งที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน ยังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีหน่วยงานของรัฐในรูปแบบองค์การมหาชน ผลการดำเนินงาน ยังขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีแนวทางการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล จึงสมควรที่จะต้องแก้ไขร่างพระราชบัญญัติองค์การมหาชนซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทที่กำหนดเกี่ยวกับการจัดตั้ง การบริหาร การประเมินผล การกำกับดูแล และการยุบเลิกองค์การมหาชน ในประเด็นต่าง ๆ รวม ๑๓ ประเด็น

พระราชบัญญัติองค์การมหาชนเป็นกฎหมายแม่บทที่วางหลักเกณฑ์และโครงสร้างขององค์การมหาชน ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐในรูปแบบที่สาม เพื่อปฏิบัติการกิจของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะด้านและจำเป็นต้อง มีโครงสร้างการบริหารที่แตกต่างไปจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและ บุคลากรที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติการกิจตามวัตถุประสงค์นั้น หลักการสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ คือ การส่งเสริมให้องค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ในการแก้ไขกฎหมายในครั้งนี้ จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน รับผิดชอบ ในการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบาย มาตรการและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง คุณสมบัติของ กรรมการและผู้อำนวยการ การบริหารงาน การพัฒนารวมทั้งการจัดตั้งและยุบเลิกองค์การมหาชนต่อคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ประกาศใช้เป็นฉบับแรก ต่อมาได้มีการแก้ไขกฎหมาย ฉบับนี้ขึ้นอีกจำนวน ๑ ครั้ง คือ พระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้ ประกาศใช้เป็นฉบับล่าสุดและบังคับใช้จนปัจจุบัน ทั้งนี้สาระสำคัญของพระราชบัญญัติองค์การมหาชน ทั้ง ๒ ฉบับ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๙ ก วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของรัฐ หรือการดำเนินงานตามแผนงานหรือนโยบายเพื่อจัดทำบริการสาธารณะด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะมักจะมีปัญหาความสลับซับซ้อน ความขัดแย้ง ในการดำเนินการ การซับซ้อนของความรับผิดชอบในระหว่างส่วนราชการ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ ก่อให้เกิดความล่าช้า และความไม่ยืดหยุ่นของกฎระเบียบราชการ ดังนั้น เพื่อลดปัญหาดังกล่าว และเพื่อเปิดโอกาสให้มีการจัดระบบ บริหารแนวใหม่สำหรับภารกิจของรัฐที่มีลักษณะเฉพาะในบางกรณี ให้มีความคล่องตัวและมีการใช้ประโยชน์ ในทรัพยากรและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนเพื่อบูรณาการให้ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งหมดเข้าร่วมกันทำงานอย่างมีเอกภาพ และประสานงานกันเพื่อความรวดเร็วในการดำเนินงาน ซึ่งต้องอาศัย ความเร่งด่วน จึงสมควรมีกฎหมายให้ฝ่ายบริหารสามารถตั้งหน่วยงานบริหารเป็นองค์การมหาชนที่แตกต่างไป จนส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๗ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดนิยามความหมายของคำว่า “องค์การมหาชน” “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” “คณะกรรมการ” “ผู้อำนวยการ” (มาตรา ๓)

๒. หมวด ๑ การจัดตั้ง และวัตถุประสงค์ขององค์การมหาชน (มาตรา ๕ – มาตรา ๑๑)

เมื่อรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อจัดทำบริการสาธารณะ และมีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งหน่วยงานบริหารขึ้นใหม่แตกต่างไปจากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ โดยมีความมุ่งหมายให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จะจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

กิจการอันเป็นบริการสาธารณะที่จะจัดตั้งองค์การมหาชน ได้แก่ การรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การศึกษาอบรมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ การทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การพัฒนาและส่งเสริมการกีฬา การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการวิจัย การถ่ายทอดและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การบริการทางการแพทย์ และสาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน หรือการดำเนินการอันเป็นสาธารณะประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ โดยต้องไม่เป็นการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรเป็นหลัก

๓. หมวด ๒ ทุน รายได้ และทรัพย์สิน (มาตรา ๑๒ – มาตรา ๑๘)

๓.๑ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินการขององค์การมหาชน ประกอบด้วย

๑) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมา

๒) เงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม

๓) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี

๔) เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่น รวมทั้งจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

๕) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินการ

๖) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินขององค์การมหาชน

๓.๒ รายได้ขององค์การมหาชน ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

๓.๓ ทรัพย์สินขององค์การมหาชนไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

๔. หมวด ๓ การบริหารและการดำเนินการ (มาตรา ๑๙ – มาตรา ๓๔)

๔.๑ ให้มีคณะกรรมการของแต่ละองค์การมหาชน ประกอบด้วยประธานกรรมการ และกรรมการ และให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

๔.๒ ประธานกรรมการและกรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

๑) มีสัญชาติไทย

๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าและไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

๓) มีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการขององค์การมหาชนตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

๗) ไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

๔.๓ ประธานกรรมการและกรรมการขององค์การมหาชนจะต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับองค์การมหาชนนั้น

๔.๔ ประธานกรรมการและกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง แต่ต้องไม่เกินคราวละสี่ปี เมื่อพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

๔.๕ ประธานกรรมการและกรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

๑) ตาย

๒) ลาออก

๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่

๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม

๕. หมวด ๔ เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในองค์การมหาชน (มาตรา ๓๕ – มาตรา ๓๘)

๕.๑ เจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

๑) มีสัญชาติไทย

๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์

๓) สามารถทำงานให้แก่องค์การมหาชนได้เต็มเวลา

๔) ไม่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานหรือลูกจ้างรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือพนักงานหรือลูกจ้างของราชการส่วนท้องถิ่น

๕) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐ (๔) (๕) และ (๖)

๕.๒ รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งอาจขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างในองค์การมหาชนเป็นการชั่วคราวได้

๕.๓ ผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชนต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

๖. หมวด ๕ การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลงานขององค์การมหาชน (มาตรา ๓๙ – มาตรา ๔๒)

๖.๑ การบัญชีขององค์การมหาชน ให้จัดทำตามหลักสากลตามแบบและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุขององค์การมหาชน ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

๖.๒ ให้องค์การมหาชนจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

๖.๓ ให้องค์การมหาชนทำรายงานปีละครั้งเสนอรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

๖.๔ ให้องค์การมหาชนมีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจการตามความเหมาะสมภายใต้การกำกับดูแลโดยมีเป้าหมายที่แน่ชัด และอยู่ภายใต้ระบบการประเมินผลขององค์การมหาชนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๗. หมวด ๖ การกำกับดูแล (มาตรา ๔๓)

ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนใดมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานขององค์การมหาชนนั้นให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การมหาชน

๘. หมวด ๗ การยุบเลิก (มาตรา ๔๔ – มาตรา ๔๕)

องค์การมหาชนเป็นอันยุบเลิกในกรณีเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินการขององค์การมหาชนตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง เมื่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนนั้นได้ประกาศยุติการดำเนินการขององค์การมหาชนนั้นในราชกิจจานุเบกษา

๒. พระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๑๒ ก วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันการจัดตั้งองค์การมหาชนยังขาดมาตรการส่งเสริมและการใช้ประโยชน์เกี่ยวกับทรัพยากรและบุคคล จึงไม่อาจบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามหลักการบริหารงานภาครัฐแบบใหม่สมควรกำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชนเพื่อรับผิดชอบในการเสนอแนะนโยบายแนวทางการดำเนินงาน การพัฒนา และหลักเกณฑ์กลางที่เกี่ยวกับการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกองค์การมหาชนต่อคณะรัฐมนตรี ปรับปรุงองค์ประกอบ คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้าม และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการขององค์การมหาชนและผู้อำนวยการขององค์การมหาชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันจะทำให้การบริหารงานและการปฏิบัติภารกิจขององค์การมหาชนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๖ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการของแต่ละองค์การมหาชน (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓)

๒. กำหนดให้การพิจารณากิจการอันเป็นบริการสาธารณะที่จะจัดตั้งองค์การมหาชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอแนะของ กพม. (มาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๕ วรรคสาม)

๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน องค์ประกอบและกำหนดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (มาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๕/๑ มาตรา ๕/๒ มาตรา ๕/๓ มาตรา ๕/๔ มาตรา ๕/๕ มาตรา ๕/๖ มาตรา ๕/๗ และมาตรา ๕/๘)

๔. กำหนดให้ในกรณีที่ปัญหาการล่าช้าหรือขัดแย้งในการดำเนินการขององค์การมหาชนกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือการดำเนินงานของหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายให้ กพม. เสนอ

คณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดและกำหนดระเบียบแบบแผนเพื่อการประสานงานระหว่างองค์การมหาชน ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

๕. กำหนดให้คณะกรรมการของแต่ละองค์การมหาชนมีจำนวนตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง แต่ต้องไม่เกินสิบเอ็ดคน โดยกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (มาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๑๙ วรรคสาม และวรรคสี่)

๖. กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์การมหาชนเกินกว่าสามแห่ง ทั้งนี้ ให้นับรวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งและการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการในตำแหน่งกรรมการด้วย (มาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๑๙/๑)

๗. กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการของแต่ละองค์การมหาชน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔)

๘. กำหนดให้ในการควบคุมดูแลการดำเนินงานขององค์การมหาชนให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางการปฏิบัติงานขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ ความซื่อสัตย์สุจริต การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน (มาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๒๔/๑)

๙. กำหนดให้คณะกรรมการของแต่ละองค์การมหาชนมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการได้ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชน และให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ (มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖)

๑๐. กำหนดให้คณะกรรมการของแต่ละองค์การมหาชนต้องดำเนินการแต่งตั้งผู้อำนวยการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่มีเหตุต้องแต่งตั้งผู้อำนวยการ และหากมีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกิน ๖๐ วัน หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้คณะกรรมการรายงานผลให้ กพม. เพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา (มาตรา ๑๒ เพิ่มมาตรา ๒๗/๑)

๑๑. กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้อำนวยการขององค์การมหาชน (มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘)

๑๒. กำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งของผู้อำนวยการในกรณีที่มิอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามกำหนดเวลาในสัญญาจ้าง (มาตรา ๑๔ เพิ่มมาตรา ๓๐ วรรคสาม)

๑๓. กำหนดให้ผู้ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริการกิจการขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ขององค์การมหาชน ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ และประกาศของคณะกรรมการ (มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๑)

๑๔. กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชน (มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

๑๕. กำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชนในกรณีที่มิอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามกำหนดเวลาในสัญญาจ้าง (มาตรา ๑๗ เพิ่มมาตรา ๓๕/๑)

๑๖. กำหนดให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชนมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มแต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและความต่อเนื่องในการจัดทำบริการสาธารณะ และต้องไม่มีวัตถุประสงค์ทางการเมือง (มาตรา ๑๘ เพิ่มมาตรา ๓๘/๑)

๑๗. กำหนดให้การบัญชีขององค์การมหาชน ให้จัดทำตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุขององค์การมหาชน ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง (มาตรา ๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙)

๑๘. กำหนดให้องค์การมหาชนอยู่ภายใต้ระบบการประเมินผลขององค์การมหาชนตามที่คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชนกำหนด และกำหนดให้องค์การมหาชนดำเนินกิจการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชนนั้น (มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓)

๑๙. กำหนดให้องค์การมหาชนทุกแห่งดำเนินการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไปยังคณะรัฐมนตรีภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ดำเนินการแทน และเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป (มาตรา ๒๑)

๒๐. กำหนดให้คณะกรรมการขององค์การมหาชนตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคณะกรรมการขององค์การมหาชนนั้นจนครบวาระการดำรงตำแหน่งที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งดังกล่าว (มาตรา ๒๒)

๒๑. กำหนดให้ผู้ใดดำรงตำแหน่งกรรมการขององค์การมหาชนอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเกินกว่าจำนวนที่กำหนดในมาตรา ๑๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นลาออกจากตำแหน่งกรรมการขององค์การมหาชนหนึ่งองค์การมหาชนใด หรือมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทน แล้วแต่กรณี จนเหลือไม่เกินจำนวนที่กำหนดภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้ามิได้ดำเนินการดังกล่าว ในกรณีที่เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งทั้งหมดตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนด ๓๐ วัน ในกรณีที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่งห้ามมิให้ได้รับเบี้ยประชุมหรือผลประโยชน์ตอบแทนใด ๆ ที่เกิดขึ้นภายหลังครบกำหนด ๓๐ วันจนกว่าจะได้มีการมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทนจนเหลือไม่เกินจำนวนที่กำหนด (มาตรา ๒๓)

๒๒. กำหนดให้ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับผู้อำนวยการหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชน ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น แล้วแต่กรณี เว้นแต่การขาดคุณสมบัติหรือการมีลักษณะต้องห้ามนั้นเกิดขึ้นภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๔)

๒๓. กำหนดให้ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับผู้อำนวยการซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการต่อไปจนครบระยะเวลาตามที่กำหนดในสัญญาจ้าง (มาตรา ๒๕)